

Zaaknummer: Z/23/081805
Documentnummer: 375826
Datum: 12 december 2023 Verzonden 12 december 2023
Onderwerp: Verhogen maximale vrijlating van giften voor
bijstandsgerechtigden
Portefeuillehouder: Wethouder De Bruijn
Bijlage(n): *nee*

Geachte Raad,

Binnen het samenwerkingsverband tussen gemeente Voorschoten, Leidschendam-Voorburg en Wassenaar streven we naar uniformiteit in het beleid omtrent Werk en Inkomen. Afstemming tussen de drie gemeenten heeft er eerder toe geleid dat de vrijlating van giften binnen de Participatiewet een gestandaardiseerde werkwijze heeft gekregen. Het toestaan van giften was tot aan 2022 maatwerk. Vanaf 1 januari 2022 is er sprake van gewijzigd beleid. Sindsdien is de maximale vrijlating van giften voor bijstandsgerechtigden gesteld op €1.200 per jaar.

Met deze eerste wijziging van de beleidsregels vallen periodieke bijdragen zoals boodschappen, meebetalingen aan (gedeeltelijke) huur of zorgverzekering niet onder de noemer 'gift'. Deze voorzien immers in de noodzakelijke kosten. Een onderhoudsbijdrage waarmee een inwoner kan voorzien in levensonderhoud wordt eveneens niet gezien als gift.

Landelijke ontwikkelingen

Bijstandsgerechtigden bevinden zich veelal in een financieel kwetsbare positie. De casus Wijdmeren was één van de aanleidingen die het vorig kabinet heeft aangegrepen om de huidige Participatiewet, daar waar mogelijk, te laten aansluiten op de leefwereld van mensen. Met het wetstraject Participatiewet in Balans zet de regering concrete stappen om de menselijke maat en het vertrouwen centraal te stellen. Eén van de maatregelen om ervaren hardheden weg te nemen betreft een veranderde omgang met giften binnen de wet. Met de gewijzigde beleidsregels sluit het college aan op de ruimte die de herijking van de Participatiewet zal bieden aan inwoners en uitvoering. Aansluitend op de herziene Participatiewet zet het college in op het vergroten van de bestaanszekerheid in tijden van hoge inflatie.

Lokale context: vernieuwing bestaand beleid

De herziening van de Participatiewet zal gemeenten de ruimte bieden om rekening te houden met het persoonlijk verhaal en de mogelijkheid van mensen om te kunnen handelen naar verwachtingen besloten in wet- en regelgeving (doenvermogen). Eenvoud voor de uitvoering is daarbij een basisprincipe. Consulents kunnen beleidsmatige keuzes helder overbrengen als deze ook aansluiten op de leefwereld van inwoners. In lijn met bovenstaande heeft het college van Voorschoten de beleidsregels 'vaststellen vermogen en vaststellen vermogen in eigen woning Participatiewet 2015' aangepast.

Bij het voorbereiden van de aanpassingen is gekeken naar voorbeelden van andere gemeenten. De aanpassingen zijn:

- Per kalenderjaar en per huishouden wordt maximaal € 1.800 aan giften toegestaan aan inwoners met een bijstandsuitkering;
- Inwoners zijn alleen verplicht om giften te melden die cumulatief het maximale jaarlijks bedrag van € 1.800 overstijgen. Dit heeft als bijkomend voordeel dat de administratieve druk op de gemeentelijke dienstverlening vermindert;
- Ten aanzien van giften gelden de volgende bepalingen
 - o Giften kunnen structureel en periodiek van aard zijn;
 - o Giften kunnen voorzien in de noodzakelijke kosten van levensonderhoud;
 - o Er mag geen tegenprestatie worden gevraagd in ruil voor een gift.

Met deze tweede wijziging van de beleidsregels kunnen giften periodiek en structureel worden ontvangen. Bijdragen aan betaalachterstanden kunnen hiermee onder de noemer gift vallen.

Financiële gevolgen

Giften worden niet vanuit de gemeente uitgekeerd. Uitsluitend wanneer de gift boven de €1.800 komt, kan dat leiden tot een korting op de gemeentelijke uitkeringen. Gezien giften tot aan het maximaal vrij te laten bedrag niet vermeld hoeven te worden, is er geen zicht op het gebruik van de regeling. Eventuele verrekeningen kunnen plaatsvinden als inwoners het zelf melden of als er sprake is van andere signalen. Hoewel de financiële gevolgen voor de gemeente minimaal zijn, heeft de standaard werkwijze als bijkomend voordeel dat de administratieve lasten op de gemeentelijke dienstverlening verminderen. Anderzijds wordt alertheid op fraude en misbruik niet uit het oog verloren.

Inwerkingtreding beleid

Het gewijzigd beleid treedt in werking per januari 2024. Inwoners met een bijstandsuitkering worden geïnformeerd over het gewijzigd beleid.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Watingen,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.